

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opmerking

Algemene regel 3.6 is ook van toepassing als gevraagd wordt een gegeven antwoord toe te lichten, te beschrijven en dergelijke.

Opgave 1

1 maximumscore 1

“De overheidsfinanciën zijn in Griekenland ernstig uit balans, waardoor de stabiliteit van de euro gevaar loopt”.

2 maximumscore 2

Een land kan niet door de overige lidstaten uit de EMU worden gezet, maar kan wel vrijwillig vertrekken.

Voorbeelden van een juiste uitleg zijn:

- Een uitleg waaruit blijkt dat een EMU-lidstaat risicovolle (financiële) beslissingen kan nemen zonder het risico te lopen haar EMU-lidmaatschap te verliezen.
- Een uitleg waaruit blijkt dat een EMU-lidstaat zich niet / minder zal inspannen om bij overschrijding van de normen de juiste maatregelen te nemen, omdat er geen risico is op verlies van het EMU-lidmaatschap.

3 maximumscore 3

- bij (1) lager
- bij (2) obligaties
- bij (3) te betalen
- bij (4) meer noodzakelijk
- bij (5) overheidsbegroting

indien vijf antwoorden goed	3
indien vier antwoorden goed	2
indien drie antwoorden goed	1
indien twee of minder antwoorden goed	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 3

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

– Tim:

(Door het onverantwoorde gedrag van de Griekse overheid dalen de obligatiekoersen en komen onze pensioenen in gevaar.)

(Dat zit zo:) Door de onbetrouwbaarheid van de cijfers over de Griekse overheidsfinanciën / te hoge overheidsuitgaven daalt het vertrouwen op de financiële markten en daarmee dalen ook de koersen van Griekse (staats)obligaties. Pensioenfondsen die een deel van de ontvangen premies hebben belegd in deze obligaties, zien het opgebouwde vermogen minder waard worden. Hierdoor dreigen de pensioenfondsen geld tekort te komen voor toekomstige pensioenaanspraken.

– Sylvester:

(Zonder structurele hervorming van de overheidsfinanciën zal Griekenland die leningen niet terug kunnen betalen en komt de stabiliteit van de euro in gevaar.)

(Dat zit zo:) Om de leningen terug te kunnen betalen zal de financiële positie van de Griekse overheid blijvend verbeterd moeten worden. Dat kan de Griekse overheid bereiken door haar uitgaven blijvend te verlagen, bijvoorbeeld door het verlagen van ambtenarensalarissen / door haar inkomsten blijvend te verhogen, bijvoorbeeld door vermindering van de belastingontduiking. Daarmee zal het Griekse begrotingstekort dalen en Griekenland beter kunnen voldoen aan de normen van het stabiliteitspact.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2

5 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat de producent verwacht dat de consumenten met de hoogste betalingsbereidheid (bijvoorbeeld door hogere preferentie of hoger inkomen) de voorstelling zo snel mogelijk willen zien, terwijl de consumenten met een lagere betalingsbereidheid vaak afwachten tot er kaarten met korting te verkrijgen zijn.

6 maximumscore 3

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- $Q_v = Q_a: -20P + 2.000 = 1.400 \rightarrow P = 30$ 1
- break-even betekent totale omzet = totale kosten:
omzet per voorstelling: $\text{€ } 30 \times 1.400 = \text{€ } 42.000$ 1
- $\frac{\text{€ } 8.358.000}{\text{€ } 42.000} = 199$ (voorstellingen) 1

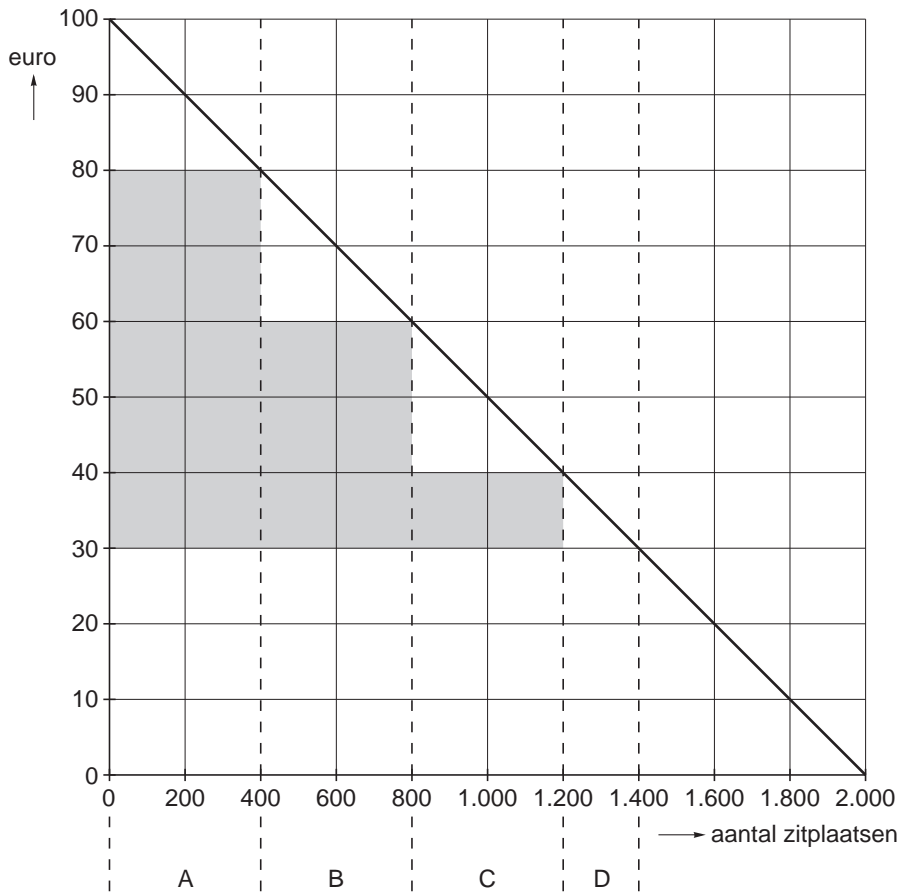
7 maximumscore 3

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- omzet per voorstelling: $400 \times 80 + 400 \times 60 + 400 \times 40 + 200 \times 30 = \text{€ } 78.000$ 1
- $\frac{\text{€ } 8.358.000}{\text{€ } 78.000} = 107,15$ (voorstellingen) 1
- 108 voorstellingen nodig om break-even te realiseren 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

8 maximumscore 2

9 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken:

- dat het gaat om de voorwaarde van gescheiden deelmarkten 1
- en dat Roymans voor de zitplaatsverkoop iets moet bedenken (internetveiling, verkoop via website) om de vragers te scheiden op basis van een verschil in betalingsbereidheid 1

Opgave 3

10 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat het verhogen van de overheidsuitgaven om de economie te stimuleren, leidt tot een oplopend (financierings)tekort.

Leningen om dit tekort aan te vullen leiden tot nieuwe verplichtingen (schuldaflossing, rentebetaling) die worden doorgeschoven naar de belastingbetalers in de volgende jaren / periodes.

Vraag	Antwoord	Scores
11	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - werkloosheidsverzekeringen Een voorbeeld van een juiste uitleg is: Een uitleg waaruit blijkt dat in tijden van laagconjunctuur / recessie sommige mensen hun baan verliezen, waardoor inkomen wegvalt. Werkloosheidsuitkeringen vangen deze terugval (gedeeltelijk) op, waardoor de bestedingen minder sterk zullen afnemen (in vergelijking met een situatie waarin er geen uitkeringen zouden zijn). - progressieve belastingen Een voorbeeld van een juiste uitleg is: Een uitleg waaruit blijkt dat in een laagconjunctuur / recessie inkomens kunnen dalen bij verlies van baan / bij loonsverlagingen. Door de progressieve tariefstructuur van het belastingstelsel zal voor deze inkomens de gemiddelde belastingdruk dalen, waardoor het besteedbaar inkomen en daarmee de bestedingen (van deze groep mensen) minder sterk zullen afnemen (in vergelijking met een situatie waarin er sprake zou zijn van proportionele belastingtarieven). 	
12	<p>maximumscore 2</p> <p>Een voorbeeld van een juist antwoord is: Een antwoord waaruit blijkt dat deze aftrek werkt als een soort subsidie op lenen voor woningeigenaren, waardoor de vraag naar woningen wordt gestimuleerd, hetgeen (bij een gegeven aanbod) de verkoopprijzen verhoogt.</p>	
13	<p>maximumscore 3</p> <p>Een voorbeeld van een juiste berekening is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • belastbaar inkomen Lodewijk: $\text{€ } 54.000 - (0,045 \times \text{€ } 220.000) = \text{€ } 44.100 \rightarrow 3\text{e schijf}$ 1 • Lodewijk gaat meer belasting betalen: $0,42 \times (0,045 \times \text{€ } 220.000) = \text{€ } 4.158$ 1 • totale verhoging belastinginkomsten: $3.500.000 \times \text{€ } 4.158 = \text{€ } 14,553 \text{ miljard}$ 1 	
14	<p>maximumscore 2</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat de hogere belastingafdrachten zullen leiden tot een verlaging van de besteedbare inkomens (van woningeigenaren), hetgeen in tijden van laagconjunctuur de daling van de bestedingen versterkt en dus procyclisch is.</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4

---

15 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Een antwoord waaruit blijkt dat er in die periode extra aanbod op de arbeidsmarkt is van schoolverlaters die zich melden als werkzoekenden 1
- waardoor het werkloosheidscijfer hoger wordt in die periode dan op basis van een jaargemiddelde verwacht zou mogen worden 1

16 maximumscore 3

Uit het antwoord moet blijken dat

- het werkloosheidspercentage onder jongeren (jonger dan 25 jaar) sneller oploopt dan bij de totale beroepsbevolking in periodes met een lage of zelfs negatieve volumemutatie van het bbp (1980-1982 en 2002-2004) (bron 7) 2
- hetgeen verband kan houden met het feit dat jongeren als eerste worden ontslagen / relatief moeilijker aan betaald werk komen in tijden van laagconjunctuur (krantenfragment) 1

17 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat scholieren met een keuze voor een vervolgopleiding het risico vermijden dat zij werkloos zouden kunnen worden als zij (in 2009) op zoek gaan naar betaalde arbeid.

Vraag	Antwoord	Scores
18	<p>maximumscore 2</p> <p>Een voorbeeld van een juist antwoord, indien gekozen voor argument 1: Een antwoord waaruit blijkt dat Jaap dit argument</p> <ul style="list-style-type: none"> • niet goed kan onderbouwen met bron 8 omdat deze geen uitsplitsing geeft naar opleidingsniveau • en ook niet met bron 9 omdat deze de feitelijke arbeidsdeelname weergeeft en niet de mogelijkheden voor toekomstige arbeidsdeelname <p>Een voorbeeld van een juist antwoord, indien gekozen voor argument 2: Een antwoord waaruit blijkt dat Jaap dit argument</p> <ul style="list-style-type: none"> • niet goed kan onderbouwen met bron 8 omdat het relatieve verschil in werkloosheid van jongeren ten opzichte van de 'ouderen' (25 tot 55) niets zegt over de hoogte van werkloosheid / omdat het gegeven verhoudingsgetal in Nederland juist hoger ligt dan het EU-gemiddelde • en ook niet met bron 9 omdat die geen uitsplitsing maakt naar Nederland en EU / geen uitsplitsing maakt tussen jongeren en 'ouderen' (25 tot 55) <p><i>Opmerking</i> <i>Uitsluitend scorepunten toekennen voor een combinatie van argument en beoordeling van de bruikbaarheid van de bronnen.</i></p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
19	<p>maximumscore 2</p> <p>Te denken valt aan de volgende aanvulling op de redenering van Yasmina: (Door een hogere opleiding te volgen) kan ik in de toekomst een (veel) hoger inkomen verdienen. Als ik daarvoor geld moet lenen, kan dat rente kosten. Die kosten hoop ik later meer dan te compenseren met het hogere inkomen van een betere baan. Met een deel van dat hogere inkomen zal ik dan de opgebouwde schuld kunnen terugbetalen.</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Als de essentie van het ruilen over de tijd niet is verwoord maximaal 1 scorepunt toekennen.</i></p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 5

20 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat overleg nodig is omdat de beide renners individueel zullen kiezen voor die strategie die ongeacht de keuze van de ander het meeste oplevert (dominante strategie) en dat is in dit geval 'wel doping': 60 tegen 35, respectievelijk 20 tegen 15.

21 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat als gevolg van dopinggebruik de gezondheidskosten / opsporingskosten voor de samenleving kunnen oplopen.

22 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat wielerploegen geld investeren in materialen (fietsen, kleding e.d.) die specifiek gemaakt worden om kwaliteiten van individuele renners te verhogen en dat een op doping betrapte renner zo lang uitgesloten kan worden van deelname aan wedstrijden, dat hij geen of onvoldoende opbrengsten oplevert om die specifieke investeringen terug te verdienen.

23 maximumscore 3

alternatief 3

Uit de motivering moet blijken dat:

- het saldo van opbrengsten min kosten van de renner die geen doping gebruikt groter kan worden dan dit saldo van de renner die wel doping gebruikt. Als de laatste betraapt wordt, levert hij prijzengeld in en zal hij (extra) inkomsten derven
- de dominante strategie zal veranderen van 'wel doping' naar 'geen doping'

2

1

24 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Op deze manier heeft een wielrenner er belang bij om geen doping te gebruiken, omdat een groot deel van zijn inkomsten niet direct uitbetaald wordt maar, onder voorwaarden, wordt toegevoegd aan het inkomen dat uitgekeerd wordt na afloop van de actieve periode.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

25 maximumscore 2

hoger dan

Een voorbeeld van een juiste motivering is:

Blijkbaar zijn de maatschappelijke kosten van dopingcontroles hoger dan de maatschappelijke opbrengsten van dopingcontroles, want een wielersport met controles levert een lagere maatschappelijke welvaart op dan een wielersport zonder controles.

Bronvermeldingen

Opgave 1 bron www.tomjanssen.net

bron 12 vrij naar: www.mejudice.nl